

Havnegade 21-27 som karréen ser ud i dag før restaureringen. Nærmest ses Havnegade 27 – en art deco-bygning tegnet af Arthur Wittmaack og Vilhelm Hvalsøe (1933).

Da Havnegade 23 blev opført i 1865 var den første bygning på Gammelholm. Tre år efter blev Havnegade 21 opført.

Restaurering med dobbelt bundlinje for øje

Elgaard Architecture transformerer historiske bygninger, så identitet, brugsværdi og økonomisk potentiale styrkes – seneste skud på stammen er udviklingen af fire markante ejendomme beliggende i Havnegade i København og opført i perioden 1865-1933.

Af Andreas Excalibur Byggbjerg

Elgaard Architecture A/S er specialister i kulturarv og bistår kunderne helt fra indledende afklaring til konkret rådgivning på byggepladsen.

Med blik for både de store linjer og detaljen, arbejder arkitektfirmaet på at forstå og forstærke bygningernes historiske identitet og samtidigt øge forretningspotentialer for ejerne.

"Vi kalder det en dobbelt bundlinje. Med dyb viden om den byggede kulturarv – og mod til at udfordre – forbinder vi fortid, nutid og fremtid. Først finder vi frem til de værdier, som den oprindelige bygning har haft, og derefter undersøger vi, hvordan bygherres ønsker implementeres via nye tiltag, som understøtter frednings- eller bevarings-

værdierne," udtaler Mikael Schilling, arkitekt og associeret partner hos Elgaard Architecture A/S.

Fire stilarter side om side

I øjeblikket er fire historiske bygninger på Havnegade 21-27 i København omdrejningspunkt for en omfattende restaurering med ejendoms- og servicevirksomheden, Jeudan A/S, som bygherre og ejer. Elgaard Architecture udvikler – i tæt dialog med Jeudan – ejendommene, der enten er fredede eller bevaringsværdige og repræsenterer et arkitektonisk spænd på små 70 år.

"Havnegade 21 er en tidstypisk Københavnerbeboelsesejendom fra 1868 og et godt eksempel på dansk historicisme. Ved siden af ligger Havnegade 23 fra 1865, som er tegnet af Ferdinand Meldahl og kraftigt inspireret af Palazzo Vendramin i Venedig – et pompøst byggeri med store rum, hvor Navigationsskolen og Statsanstalten for Livsforsikring oprindeligt havde adresse, forklarer Mikael Schilling og fortsætter:

”Med dyb viden om den byggede kulturarv – og mod til at udfordre – forbinder vi fortid, nutid og fremtid”

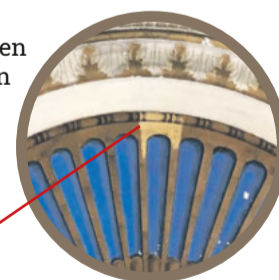
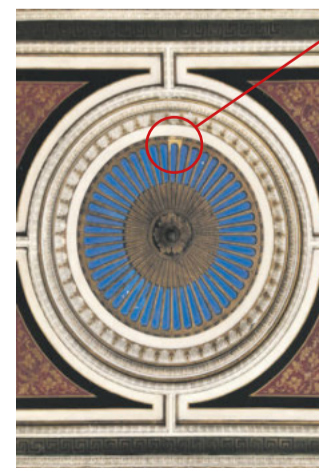
Mikael Schilling, arkitekt og associeret partner hos Elgaard Architecture A/S

tegnat af Arthur Wittmaack og Vilhelm Hvalsøe, hvor enkelthed og funktionalitet er i højsædet." Det faktum, at bygningerne er opført i forskel-

lige stilarter og tidsperioder, er ganske unikt, og derfor har Elgaard Architecture, i samarbejde med Jeudan, fokus på at tilbageføre Havnegade 21-27 til deres oprindelige udtryk samtidig med at bygningernes udviklingshistorie understøttes.

"Københavns udvikling afspejler sig i de fire, meget forskellige ejendomme, hvor især nr 23-27 er af meget høj håndværksmæssig og arkitektonisk kvalitet. Der er dog sket en del funktionsbestemte ombygninger siden, som vi sørger for at skrælle fra for at komme tilbage til de originale rumligheder og lofter," forklarer Mikael Schilling.

Gennemtænkt arkitektur
Sideløbende med ambitionen om at være tro mod den originale arkitektur, har Elgaard Architecture arbej-

Loftet i festsalen i Havnegade 23. Øverst i den blå cirkel ses et lille forgyldt areal, hvor der er foretaget en afrensningsprøve, som demonstrerer hvordan loftet kan komme til at tage sig ud efter restaurering.

det med at implementere moderne, tekniske installationer på en måde, som ikke blot giver mening nu og her, men også på længere sigt.

"Vores udgangspunkt har været, at alt den moderne teknik sandsynligvis vil blive udskiftet om 20 år, og vi har derfor prøvet at fremtidssikre bygningerne ved at etablere installationskanaler i stedet for at plastre det hele til," fortæller Mikael Schilling og fremhæver et konkret tiltag:

"På Havnegade 23 har vi eksempelvis genetableret 8-kantede skorstenene, som var en del af det oprindelige byggeri. Disse omdannes til installationsskakter, hvor man kan integrere ventilation og teknik, således at vi får aktiveret kulturarven til at kunne akkommodere nutidige krav. Vi forsøger altid at se det eksisterende byggeri som potentialer og kvaliteter snarere end problemer og benspænd."

Tilgængelighed og arkitektonisk finesse

Udover ambitionen om at integrere nutidens krav til teknik under de historiske præmisser, har Elgaard Architecture haft fokus på at skabe øget tilgængelighed i Havnegade 21-27.

"Vores dybe viden om kulturarven betyder, at når vi først har identificeret fredningsværdierne, kan vi tillade os at udfordre arkitekturen. Vi har eksempelvis genetableret to gamle døråbninger ud mod Havnegade og fjernet to trappetrin for at lave niveaufri adgang og installere en indvendig

platformlift til kørestole," forklarer Mikael Schilling.

"Her har vi også tegnet en moderne dør, som kommer til at fungere som en nutidsmarkør, der er med til at supplere den eksisterende arkitektur. Vi har ligeledes fokus på brugen af farver til at skabe en særlig højtidelighed og stemning – for eksempel ved at fremhæve detaljer i fodpaneler, dørpartier eller lignende," fortsætter han.

”Vi forsøger altid at se det eksisterende byggeri som potentialer og kvaliteter snarere end problemer og benspænd”

Mikael Schilling, arkitekt og associeret partner hos Elgaard Architecture A/S

Restaureringsarbejdet forventes afsluttet i 2021, og Mikael Schilling udtrykker stor begejstring for det hidtidige forløb, herunder samspillet med bygherre:

"Vi har haft et meget tæt og vellykket samarbejde med Jeudan, der ligesom os er vant til at beskæftige sig med fredede og bevaringsværdige bygninger. Der har været en utrolig god dialog, hvor vi i fællesskab har fået løftet projektet til et resultat,

der til fulde indfrier bygningernes store arkitektoniske og kommercielle potentiale," udtaler han til slut.

Restaureringen omfatter bl.a. trappeopgangen i Havnegade 25, som er malet af Poul Gernes, der også har malet Palads-biografen i København.

ELGAARD ARCHITECTURE A/S:

- Elgaard Architecture er en full-service tegnestue og eksperter i historisk byggeri. Udover arkitekter og konstruktører, består teamet af historikere og researchere, som bidrager med historiske detaljer, der forstærker bygningens og stedets identitet.

- Arkitektfirmaet samarbejder tæt med kunder samt myndigheder og har et indgående kendskab til kulturhistorien og fredningsreglerne.

- Tegnestuen har base i København og arbejder med projekter på tværs af Danmark – og løser også internationale opgaver i lande som Georgien og De Forenede Arabiske Emirater.

Læs mere på www.elgaardarchitecture.com

Løveport i Havnegade 23 viser den store detaljerigdom, som restaureringen tager udgangspunkt i og har til formål at understøtte.

